

TÝDEN V EU

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti

EUROSKOP.CZ

www.vlada.cz

Číslo 475
30. května 2022

V tomto čísle naleznete

Úvodník

Konfiskační balíček

Evropský semestr

Mimořádná situace v dopravě

Zpráva o stavu Schengenu

Zasedání Rady pro obecné záležitosti

Zasedání Rady pro zemědělství

Schválené rámcové pozice

Program evropských institucí

Úvodník

Milé čtenářky a čtenáři,

nejsledovanější událostí tohoto týdne je bezesporu mimořádná Evropská rada, která v Bruselu probíhá od pondělí do úterý. Lídři diskutují především o nejnovějším vývoji v souvislosti s agresí Ruska vůči Ukrajině, o pokračující podpoře EU Ukrajině, posílení odolnosti a zvýšení kapacit EU v oblasti obrany a bezpečnosti, o ukončování závislosti EU na dovozu fosilních paliv, ropy a uhlí z Ruska a plánu RePowerEU. V neposlední řadě je tématem diskuze také otázka potravinového zabezpečení, včetně mezinárodní koordinace.

Také ministry čeká tento týden několik zasedání. Ta se však v červnu tradičně konají v Lucemburku. Ve čtvrtek se tam uskuteční Rada pro obecné záležitosti ve formátu pro soudržnost, která má na programu sdělení Komise o osmé zprávě o soudržnosti s názvem „Soudržnost

v Evropě do roku 2050“ a rozpravu o územním rozměru politiky soudržnosti.

Ve čtvrtek a v pátek proběhne Rada pro dopravu, telekomunikace a energetiku. Ministři odpovědní za dopravu budou jednat o dopravních návrzích balíčku Fit for 55 - nařízení o rozmístění infrastruktury pro alternativní paliva (AFIR) a návrhu na podporu využití udržitelných paliv v letecké (ReFuelEU Aviation) i námořní (FuelEU Maritime) dopravě. Páteční část zasedání se pak bude věnovat telekomunikacím. Ministři budou diskutovat o aktu o datech, aktu o umělé inteligenci a nařízení k novému evropskému rámci digitální identity. Dále je čeká téma digitální a ekologické tranzice.

Na závěr týdne se setká ještě Rada pro zahraniční věci ve formátu pro obchod. Věnovat se bude aktuální situaci ve Světové obchodní organizaci a stavu příprav 12. ministerské konference, obchodním vztahům EU a nejnovějšímu vývoji a hlavním směrům v obchodních vztazích EU – Čína.

Evropský parlament se připravuje na plennární zasedání, které se koná od pondělí 6. do čtvrtka 9. června, a na programu jsou také schůze jednotlivých výborů. Hospodářský a měnový výbor se v pondělí zabýval aktuálním stavem čerpání Nástroje pro oživení a odolnost (RRF) a spolu s Výborem pro životní prostředí pořádal rovněž v pondělí veřejné slyšení k návrhu tzv. taxonomie. Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci pak téhož dne vedl debatu s dočasným vedením agentury Frontex.

Na konci pracovního týdne proběhne další ze série kulatých stolů Národního konventu. Debatovat se v pátek dopoledne bude o závěrech a implementaci výstupů Konference o budoucnosti Evropy.

Konfiskační balíček

Komise představila 25. května balíček opatření, která směřují k efektivnější konfiskaci majetku a výnosů pocházejících z trestné činnosti, a to včetně trestné činnosti spočívající v porušení sankcí EU.

Součástí balíčku je návrh na rozhodnutí Rady k rozšíření seznamu tzv. eurozločinů o **trestný čin porušení sankcí EU** a návrh směrnice o vymáhání majetku a o konfiskacích. Návrhy navazují na aktivity pracovní skupiny „Freeze and Seize“, kterou Komise

zřídila v březnu 2022 (pod vedením komisaře pro justici Didiera Reynderse).

První část balíčku představuje návrh na rozhodnutí Rady k rozšíření tzv. eurozločinů v čl. 83 odst. 1 Smlouvy o fungování EU o trestný čin porušení sankcí EU. Pokud bude rozhodnutí Rady přijato, pak by Komise ve druhém kroku předložila návrh směrnice, ve které by byl stanoven minimální EU standard trestného činu porušení sankcí EU. Sankcem EU jsou myšleny sankce ve smyslu čl. 21 Smlouvy o fungování EU. /Pokr. na s. 2/

Potenciální trestné činy by mohly zahrnovat: zapojení do činností, jejichž cílem je přímo nebo nepřímo obejít omezující opatření, včetně zatajování majetku; nezmrazení finančních prostředků patřících, držaných nebo kontrolovaných určenými osobami/subjekty; nebo zapojování se do obchodu, jako je dovoz nebo vývoz zboží, na které se vztahují zákazy obchodu.

Porušení omezujících opatření splňuje kritéria stanovená v čl. 83 odst. 1 Smlouvy o fungování EU, protože se ve většině členských států jedná o trestný čin. Jedná se rovněž o zvláště závažný trestný čin, protože může ohrožovat mezinárodní mír a bezpečnost a má jasný přeshraniční kontext, který vyžaduje jednotnou reakci na úrovni EU i na celosvětové úrovni. Ve svém sdělení Komise uvádí, jak by tato budoucí směrnice o trestních sankcích mohla vypadat.

Druhou část balíčku představuje **návrh konfiskační směrnice**, který je založen na právním základě čl. 82 odst. 2, čl. 83 odst. 1 a čl. 87 Smlouvy o fungování EU, a představuje tak minimální harmonizaci pravidel celého postupu, který směřuje k úspěšné konfiskaci, tj. finančního šetření, vyhledání, správy, zajištění a konfiskace majetku a výnosů pocházejících z trestné činnosti. Návrh je před-

kládán též se Strategii EU pro boj proti organizované trestné činnosti na období 2021–2025. Návrh konfiskační směrnice se týká vymezeného, ale celkem široce pojatého okruhu trestných činů. Do rozsahu konfiskační směrnice má nově spadat i trestný čin porušení uložených sankcí EU, pokud bude v předchozích krocích přijato rozšíření tzv. eurozločinů o tento zločin a pokud budou přijata minimální EU pravidla tohoto trestného činu.

Návrh konfiskační směrnice posiluje schopnosti úřadů pro vyhledávání majetku z trestné činnosti (tzv. ARO) vyhledat a identifikovat nelegální majetek. Konfiskační modely, které členské státy zavedly na základě předchozí konfiskační směrnice (2014/42/EU) jsou v novém návrhu směrnice více rozpracovány a nově je např. dodán model založený na nevysvětlitelném bohatství. Konfiskovaný majetek má být užít též pro odškodnění obětí a státy mají zvážit jeho využití i pro jiné sociální účely. Pravidla se nebudou aplikovat retroaktivně, tudíž je bude možno užít až na majetek zajištěný pro přijetí všech těchto předpisů.

/M. D. Ličková/

Evropský semestr > Komise

Komise představila dne 23. května návrh letošních doporučení Rady jednotlivým členským státům EU (Country Specific Recommendations, CSR). Návrh doporučení je spolu s dalšími dokumenty součástí jarního balíčku tzv. evropského semestru, tedy každoročního cyklu koordinace hospodářských a sociálních politik EU.

V letošním roce navrhla Komise pro ČR **čtyři doporučení**. První doporučení se vztahuje mj. k dlouhodobé fiskální udržitelnosti veřejných financí, druhé zdůrazňuje pokračování implementace Národního plánu obnovy. Třetí se zaměřuje na zajištění sociálního a dostupného bydlení

v ČR a čtvrté doporučení cílí na dekarbonizaci energetiky (mj. na snížení celkové závislosti na fosilních palivech či diverzifikaci dovozu fosilních paliv, obnovitelné zdroje energie a zvýšení energetické účinnosti).

Návrhy letošních specifických doporučení budou v aktuálním týdnu projednány pracovními výbory Rady a následně na jednáních Rady v různých formacích. Poté budou projednány červnovou Evropskou radou. Finální formální přijetí letošních specifických doporučení se pak předpokládá na Radě ve formátu ministrů financí (ECOFIN) dne 12. července 2022, tedy již v rámci předsednictví ČR v Radě EU. /T. Nalejvač/

Mimořádná situace v dopravě > Komise

Komise zveřejnila dne 23. května sdělení, ve kterém představuje plán pro mimořádné situace v dopravě. Komise zahájila tuto iniciativu již v reakci na krizi způsobenou pandemií covidu-19 s cílem představit rámec opatření pro zmírňování dopadů a předcházení krizím v oblasti dopravy do budoucna. Ve zveřejněném sdělení Komise reflektuje také současnou krizi způsobenou ruskou vojenskou agresí proti Ukrajině.

Plán pro mimořádné situace v dopravě navrhuje **soubor nástrojů pro řešení jakéhokoli typu krizové situace** v dopravě. Reaguje na závěry Rady, ve kterých vyzvala Komisi aby vypracovala evropský plán pro mimořádné situace pro nákladní dopravu pro případ pandemie a jiné závažné krize, a také na strategii udržitelné a inteligentní mobility, podle které Komise připraví nový plán pro případ krize, jehož cílem by mělo být zajištění kontinuity činnosti a koordinace protiopatření v odvětví dopravy. Plán reaguje primárně na zkušenosti z krize způsobené pandemií covidu-19, mnohé z představených nástrojů a zásad se ale osvědčily také při řešení problémů způsobených ruskou agresí proti Ukrajině.

V první části se Komise věnuje konkrétním zkušenostem a reakci EU na dopady pandemie covidu-19 v oblasti

dopravy, a to v souvislosti s koordinací, monitorováním a poskytováním informací; odblokováním nákladní dopravy; koordinací cestovních opatření pro cestující a pracovníky v dopravě; zachováním dopravního propojení; poskytováním cíleného financování klíčových dopravních služeb.

Následně je formulován samotný plán pro mimořádné situace v dopravě, a tedy **soubor 10 opatření** ke zvýšení připravenosti odvětví dopravy na krize a jeho schopnosti reagovat. Jedná o tyto oblasti, ve kterých je podle Komise nutno přijmout určitá opatření: (1) přizpůsobení právních předpisů EU v oblasti dopravy krizovým situacím; (2) zajištění odpovídající podpory pro odvětví dopravy, zejména finanční; (3) zajištění volného pohybu zboží, služeb a osob; (4) řízení toků uprchlíků uvízlých cestujících a pracovníků v dopravě; (5) zajištění minimálního dopravního propojení a ochrany cestujících; (6) sdílení dopravních informací; (7) posílení koordinace dopravní politiky; (8) posílení kybernetické bezpečnosti; (9) testování mimořádných situací v dopravě; a (10) spolupráce s mezinárodními partnery.

/Pokr. na s. 3/

Úroveň připravenosti Unie na krizi v oblasti by se podle Komise měla zvýšit, a je proto potřeba lépe rozeznávat zranitelná místa a rizika a zmírňovat je. EU by měla reagovat rychle, koordinovaně a na bázi spolupráce,

s využitím kombinace opatření přijatých na úrovni EU, členských států a na místní úrovni. /B. Fajnorová/

Zpráva o stavu Schengenu > Komise

Dne 24. května Komise předložila první zprávu o stavu Schengenu od přijetí schengenské strategie v loňském roce.

Zpráva je součástí iniciativy Komise s cílem posílit správu Schengenu prostřednictvím každoročního podávání zpráv o stavu, stanovení priorit pro nadcházející rok a sledování pokroku dosaženého na konci daného roku.

Zpráva bude sloužit jako základ pro jednání poslanců Evropského parlamentu a ministrů vnitra na schengenském fóru 2. června a na nadcházejícím zasedání schengenské rady 10. června.

Zpráva o stavu Schengenu 2022 představuje výchozí bod nového ročního schengenského cyklu. Tento cyklus stanoví pravidelnou „kontrolu stavu“, která umožní včas identifikovat problémy tak, aby byla zajištěna společná odpovědnost a podpořilo se zavedení vhodných opatření.

Interinstitucionální diskuse se uskuteční na schengenském fóru 2. června a politická jednání budou následovat na červnovém zasedání schengenské rady v rámci jednání Rady pro spravedlnost a vnitřní věci 9. -10. června 2022. V tomto novém modelu správy Schengenu bude klíčovou úlohu hrát nový schengenský hodnotící a monitorovací mechanismus, který Komise navrhla v červnu 2021 a který nedávno přijala Rada.

Zpráva rovněž připomíná **význam dokončení schengenského prostoru** a vyzývá Radu, aby s ohledem na splnění všech příslušných kritérií přijala rozhodnutí umožňující **Chorvatsku, Rumunsku a Bulharsku** stát se formálně jeho součástí. Totéž bude platit pro **Kypr**, jakmile úspěšně dokončí schengenský hodnotící proces. /T. Kamal/

Zasedání Rady pro obecné záležitosti > Rada

Vzhledem k souběhu se jmenováním nové francouzské vlády, jejímž členem je i současný předseda Rady pro obecné záležitosti Clement Beaune, předsedal Radě premiérově český ministr pro evropské záležitosti Mikuláš Bek. Hlavním tématem jednání byla příprava mimořádné květnové a standardní červnové Evropské rady. Ministři se dále věnovali implementaci výsledků Konference o budoucnosti Evropy a slyšení s Maďarskem dle článku 7 Smlouvy o EU.

V diskuzi k návrhu závěrů **mimořádné květnové Evropské rady** nejvíce rezonovala témata války na Ukrajině a energetika. Členské státy jednomyslně vyjádřily odhodlání dále navýšit podporu Ukrajiny v krátkodobém i dlouhodobém horizontu. Panovala také shoda na důležitosti vedoucí role EU v procesu rekonstrukce Ukrajiny. Dle řady států by mělo být co nejdříve, ideálně ještě před začátkem Evropské rady, dosaženo dohody na 6. balíčku sankcí.

Co se týče energetiky, členské státy podpořily rychlé odstranění závislosti na ruských fosilních palivech, např. pomocí investic do rozvoje obnovitelných zdrojů energie.

Následovala výměna názorů k **anotované agendě červnové Evropské rady**, na které se kromě pokračování projednávání témat z květnové Evropské rady očekává diskuze k ekonomickým tématům, ke Konferenci o budoucnosti Evropy a ke spolupráci s evropskými partnery.

Během oběda se ministři vrátili právě k tématu **Konference o budoucnosti Evropy**. V kontextu prvního takového setkání od okamžiku oficiálního uzavření Konference

dne 9. května byla diskuze orientována především na následující postup ze strany Rady, a to na základě procesu navrženého francouzským předsednictvím. Na jednání panovala obecná podpora navrženého postupu. Důraz byl kladen na potřebu dostatečně analyzovat, které návrhy ze závěrečné zprávy jsou již nyní implementovány, které by mohly být implementovány v rámci současného právního rámce, a ty které by vyžadovaly změnu Smluv.

Na závěr jednání proběhlo již čtvrté **slyšení s Maďarskem** dle článku 7 Smlouvy o EU. Maďarsko ve svém úvodním vystoupení zdůraznilo význam společných evropských hodnot, který se o to více stupňuje v krizích, a ocenilo spolupráci s francouzským předsednictvím i konstruktivní dialog s Komisí.

V následné diskuzi vystoupilo celkem 18 států, přičemž jejich dotazy směřovaly zejména na nezávislost soudnictví, fungování ústavního a volebního systému (vč. podmínek volební kampaně), svobodu vyjadřování a mediální pluralismus a boj proti korupci.

Zazněly také dotazy na legislativu k LGBTIQ, Istanbulskou úmluvu a spolupráci s Úřadem evropského veřejného žalobce (EPPO). Maďarsko na položené otázky reagovalo v zásadě věcně a podrobně představilo některé sporné kroky, často také poukazovalo na aplikování dvojích standardů, kdy se reakce na totožnou úpravu v Maďarsku a v jiných státech liší.

/R. Franěk/

Zasedání Rady pro zemědělství a rybolov > Rada

Rada AGRIFISH se uskutečnila 24. května v Bruselu. Delegaci vedl ministr Zdeněk Nekula. Ten měl v den Rady bilaterální schůzku s eurokomisařem pro zemědělství. Na programu Rady bylo přijetí závěrů k rozvoji očkování jako doplňkového nástroje pro prevenci a tlumení vysoce patogenní influenze ptáků. Schválením zá-

věrů se však nestanovuje povinnost vakcinovat drůbež. Vakcinace je pouze doplňkovým nástrojem, který nenahradí biologickou bezpečnost, ale může snížit potřebu likvidace drůbeže. Konstatovalo, že bude nutné zahájit co jednání se třetími zeměmi o podmínkách obchodování s vakcinovanou drůbeží. /Pokr. na s. 4 /

CZ ve vystoupení navrhlo stanovit jasné podmínky provádění vakcinace. Dále Kypr otevřel **debatu o novém legislativním rámci EU pro pozitivní seznam pro zájmový chov zvířat**, který by přesně jmenoval, jaké zvířata lze v zajetí chovat. Španělská delegace informovala o **návrh opatření, jak chránit území EU před škodlivým organismem** (obaleč), který napadá citrusy, révu, papriky, růže atd. a Slovensko informovalo o proběhlé **konferenci k ochraně půdy**, která proběhla 27. dubna v Bruselu.

V této souvislosti upozornilo na připravovanou unijní legislativu k této problematice, která by měla být představena v roce 2023. Německá delegace informovala o **výstupech zasedání ministrů zemědělství G7** a představila **dokument zabývající se redukcí rašeliny v zahradnictví** a zdůraznilo důležitost sjednocení dalšího společného postupu omezení využívání rašeliny. Poukázalo zejména na nutnost snížení celkových emisí CO₂ v rámci EU. Během diskuze byla role rašelinišť

vyzdvihnuta s tím, že sice pokrývají jen asi 3 % zemského povrchu, ale mohou ukládat téměř dvakrát více organického uhlíku než všechny lesní plochy na zemi. Následně Komise informovala o **přípravě nadcházející 12. konference ministrů WTO**, která se uskuteční 12. – 15. června. EU bude zastupovat evropský komisař pro obchod Dombrovskis a AGRI komisař Janusz Wojciechowski. Na závěr se projednávala **situace na zemědělských trzích**. AGRI komisař uvedl, že vyhlídky sklizně v EU vypadají slibně, ale farmáři jsou ovlivnění vysokými cenami vstupů a energií a ruská agrese dopadá na jednoho z největších producentů obilovin a olejnatých semen. Uvedl rovněž, že Rusko používá potraviny jako zbraň. Eurokomisařka Válean představila **Akční plán pro EU-UA solidarity lanes**, který by měl řešit tzv. bottlenecks týkajících se přepravné kapacity a administrativní restrikce při kontrolách dovozu z Ukrajiny.

/F. Mocák/

Schválené rámcové pozice > Rámcové pozice

Rámcová pozice k návrhu opravného rozpočtu č. 3 k souhrnnému rozpočtu na rok 2022 - **Financování nákladů na přijetí osob prchajících z Ukrajiny** (vypracovalo Ministerstvo financí)

Rámcová pozice k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU, Euratom) č. 2018/1046, kterým se **stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie** (vypracovalo Ministerstvo financí)

Rámcová pozice k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2018/1806, kterým se **stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni** (Katar, Kuvajt)" (vypracovalo Ministerstvo zahraničních věcí)

Rámcová pozice k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU ze dne 24. listopadu 2010 o **průmyslových emisích** (integrováné prevenci a omezování znečištění) a směrnice Rady 1999/31/ES ze dne 26. dubna 1999 o skládkách odpadů (vypracovalo Ministerstvo životního prostředí)

Rámcová pozice k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o **ohlašování environmentálních údajů průmyslovými zařízeními a o zřízení portálu průmyslových emisí** (vypracovalo Ministerstvo životního prostředí)

Program evropských institucí od 31. května do 6. června > Informace

Zasedání Rady pro dopravu 2. až 3. června

První den jednání Rady v části doprava budou hlavním tématem jednání dopravní návrhy balíčku Fit for 55. K návrhu nařízení k transevropským dopravním sítím (TEN-T) bude předložena zpráva o pokroku. Druhý den v části telekomunikace jsou na programu v legislativní části zprávy o pokroku k Aktu o datech, Aktu o umělé inteligenci a nařízení k novému evropskému rámci digitální identity. Ministři budou dále diskutovat o tématu digitální a ekologické tranzice.

Zasedání Rady pro obecné záležitosti, 2. června

Ministři EU odpovědní za politiku soudržnosti by měli schválit návrh závěrů Rady ke sdělení Komise o osmé zprávě o soudržnosti s názvem „Soudržnost v Evropě do roku 2050“.

Zasedání Rady pro zahraniční věci ve formátu ministrů pro obchod, 3 června

Ministři si vymění názory na aktuální stav reformy WTO a na přípravu 12. zasedání Konference ministrů Světové obchodní organizace (CM12), která se má konat v Ženevě od 12. do 15. června 2022.

Týden v Evropské unii

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR

Číslo 475, týden od 23. až 29. května 2022 * Šířeno výhradně v elektronické podobě * Přípravují pracovníci Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR * Editor: David Březina* Kontakt: newsletter@vlada.cz